

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

17 päivänä lokakuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – 7 artiklan 2 alakohta – Erityinen toimivalta sopimukseen perustumatonta vastuuta koskevassa asiassa – Oikeushenkilön oikeuksien loukkaus julkaisemalla internetissä sitä koskevia, väitetysti virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta sitä koskevat kommentit – Vahingon ilmenemispaiikka – Tämän henkilön intressien keskus

Asiassa C-194/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Riigikohus (ylin tuomioistuin, Viro) on esittänyt 23.3.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.4.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Bolagsupplysningen OÜ ja

Ingrid Ilsjan

vastaan

Svensk Handel AB,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas ja J. Malenovský sekä tuomarit E. Juhász, A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, M. Safjan (esittelevä tuomari), K. Jürimäe ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Illéssy,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.3.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Bolagsupplysningen OÜ ja Ingrid Ilsjan, edustajinaan K. Turk ja K. Tomson, vandeadvokaadid, sekä A. Prants ja M. Pild, advokaadid,
- Viron hallitus, asiamiehinään K. Kraavi-Käerdi ja N. Grünberg,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ja S. Duarte Afonso,

* Oikeudenkäyntikieli: viro.

- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään J. Kraehling ja C. Crane, avustajanaan J. Holmes, barrister,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin, M. Heller ja E. Randvere,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.7.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 7 artiklan 2 alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty riita-asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Bolagsupplysningen OÜ ja Ingrid Ilsjan ja toisaalta Svensk Handel AB ja joka koskee vaatimusta oikaista Svensk Handel AB:n internetsivustolla julkaistut väitetyt virheelliset tiedot, poistaa niihin liittyvät tällä sivustolla olevan keskustelufoorumin kommentit ja korvata väitetyt aiheutunut vahinko.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 15 ja 16 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
"(15) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden olisi oltava hyvä, ja niiden olisi perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella. Vastaajan kotipaikan tuomioistuimen olisi aina oltava toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riita-asian kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.
(16) Moitteettoman lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen liittymän vuoksi olisi oltava vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi. Läheisellä liittymällä olisi taattava oikeusvarmuus ja vältettävä mahdollisuus siitä, että vastaaja haastetaan sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimeen, johon hän ei kohtuudella ole voinut odottaa joutuvansa. Tämä on tärkeää erityisesti silloin, kun riita-asia koskee sopimukseen perustumattomia velvoitteita, jotka johtuvat yksityisyyden tai henkilöön liittyvien oikeuksien loukkauksesta, esimerkiksi kunnianloukkauksesta."
- 4 Toimivaltasäännökset sisältyivät mainitun asetuksen II lukuun.
- 5 Asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 1 jaksossa, jonka otsikko on "Yleiset säännökset", olevan 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
"Kanne sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimessa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu."

- 6 Mainitun asetuksen mainittuun 1 jaksoon sisältyvän 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.”

- 7 Saman asetuksen 7 artiklan, joka sisältyy sen II luvussa olevaan 2 jaksoon, jonka otsikko on ”Erityinen toimivalta”, 2 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa

--

2) sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua”.

- 8 Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohdan sanamuoto on sama kuin tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1), joka kumottiin asetuksella N:o 1215/2012, 5 artiklan 3 alakohdan sanamuoto ja vastaa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn yleissopimuksen 5 artiklan 3 kohdan sanamuotoa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 9 Bolagsupplysningen, Viron oikeuden mukaan perustettu yhtiö, ja Ingrid Ilsjan, sen työntekijä, nostivat 29.9.2015 kanteen Svensk Handelia, Ruotsin oikeuden mukaan perustettua kaupan alan työnantajajärjestöä, vastaan Harju Maakohusissa (Harjun alioikeus, Viro). Pääasian valittajat ovat vaatineet tätä tuomioistuinta velvoittamaan Svensk Handelin oikaisemaan internetsivustollaan Bolagsupplysningeniä julkaistut virheelliset tiedot ja poistamaan sivustolla olevat kommentit, maksamaan Bolagsupplysninginille 56 634,99 euroa korvauksena aiheutuneesta vahingosta ja maksamaan Ilsjanille asianmukaisen korvauksen aineettomasta vahingosta tuomioistuimen harkinnan mukaan.
- 10 Kannekirjelmän mukaan Svensk Handel on lisännyt Bolagsupplysningin internetsivustollaan olevalle niin kutsutulle mustalle listalle maininnalla, että tämän yhtiön harjoittama toiminta perustuu petoksiin ja huijaukseen. Mainitun sivuston kommenttiosiossa on lähes 1 000 kommenttia, joiden joukossa on suoria kehotuksia väkivaltaan Bolagsupplysningeniä ja sen työntekijöitä, joihin Ilsjan kuuluu, kohtaan. Svensk Handel kieltäytyi poistamasta tätä kirjausta ja näitä kommentteja, mikä lamaannutti Bolagsupplysningin liiketoiminnan Ruotsissa, minkä vuoksi tälle yhtiölle aiheutuu päivittäin aineellista vahinkoa.
- 11 Harju Maakohus jätti 1.10.2015 antamallaan ratkaisulla kanteen tutkimatta. Tämän tuomioistuimen mukaan ei ole mahdollista soveltaa asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa, koska kannekirjelmästä ei ilmene, että vahinko olisi aiheutunut Virossa. Riidanalaiset tiedot ja kommentit on julkaistu ruotsiksi, eivätkä Virossa asuvat ihmiset ymmärrä niitä ilman käännöstä. Kyseisten tietojen ymmärtäminen riippuu kielellisestä kontekstista. Vahingon aiheutumista Virossa ei ole osoitettu, ja liikevaihdon ilmoittaminen Ruotsin kruunuissa viittaa siihen, että kyseinen vahinko on aiheutunut Ruotsissa. Se, että riidanalaiselle internetsivustolle on pääsy Virossa, ei automaattisesti voi olla peruste sille, että virolaisen tuomioistuimen olisi ratkaistava kyseinen siviiliasia.
- 12 Pääasian valittajat valittivat Harju Maakohusin ratkaisusta.

- 13 Tallinna Ringkonnakohus (Tallinnan ylioikeus, Viro) antoi 9.11.2015 ratkaisun, jolla se hylkäsi valituksen ja vahvisti Harju maakohusin ratkaisun.
- 14 Pääasian valittajat vaativat ennakkoratkaisupyynnön esittänyttä tuomioistuinta kumoamaan Tallinna Ringkonnakohusin ratkaisun ja ratkaisemaan valituksen; Svensk Handel vastustaa näitä vaatimuksia.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin erotti toisistaan Bolagsupplysningenin ja Ilsjanin vaatimukset todeten, että Ilsjanin osalta valitus Tallinna Ringkonnakohusin ratkaisusta on perusteltu, kyseisen tuomioistuimen ja Harju Maakohusin ratkaisut on kumottava ja asia on palautettava tähän tuomioistuimeen, jotta se lausuu Ilsjanin vaatimusten tutkittavaksi ottamisesta.
- 16 Bolagsupplysningenin nostamasta kanteesta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että sen ratkaiseminen kuuluu Viron tuomioistuimen toimivaltaan ainakin Virossa aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan vaatimuksen osalta.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuitenkin lisää, että immateriaalioikeuksista, joiden suoja on rajoitettu sen jäsenvaltion alueelle, jossa nämä oikeudet on rekisteröity, poiketen oikeudet, joita väitetään loukatun käsiteltävässä asiassa, eivät ole luonteeltaan oikeuksia, joita voidaan suojata pelkästään tiettyjen jäsenvaltioiden alueella (ks. vastaavasti tuomio 3.10.2013, Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, 35–37 kohta). Bolagsupplysningen nojautuu erityisesti siihen, että virheellisten tietojen julkaisemisella on loukattu sen mainetta ja arvonnantoa. Tältä osin unionin tuomioistuin on jo todennut, että halventavasta julkaisusta oikeushenkilön maineelle ja arvonnannolle aiheutuvan vahingon ilmenemispaikka on paikka, jossa julkaisua on levitetty ja jossa vahingonkärsijä väittää mainettaan vahingoitetun (tuomio 7.3.1995, Shevill ym., C-68/93, EU:C:1995:61, 29 ja 30 kohta).
- 18 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ei kuitenkaan ole mahdollista määritellä selvästi, voiko Bolagsupplysningen saattaa edellisessä kohdassa mainittujen periaatteiden nojalla virolaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi myös vaatimuksia, jotka koskevat virheellisten tietojen oikaisemista ja kommenttien poistamista.
- 19 Ei myöskään ole mahdollista määritellä, voiko Bolagsupplysningen saattaa virolaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi lisäksi vaatimuksia sille sen väittämän mukaan aiheutuneen vahingon korvaamisesta kokonaisuudessaan. Muistuttaen periaatteesta, jonka mukaan henkilö, joka katsoo, että hänen oikeuksiaan on loukattu internetsivustolla julkaistuilla sisällöillä, voi nostaa vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan korvauskanteen joko sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, minne sisältöjen levittäjä on sijoittautunut, tai sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, missä hänen intressiensä keskus sijaitsee (tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 52 kohta), ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että tämä periaate hyväksyttiin erityisesti luonnollisen henkilön persoonallisuus oikeuksien loukkausten yhteydessä. Tämän vuoksi ei ole osoitettu, että mainittua periaatetta sovelletaan myös oikeushenkilöihin.
- 20 Lopuksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, voidaanko oikeushenkilön kotipaikan ja/tai toiminnan harjoittamisen paikan nojalla olettaa, että kyseisessä paikassa sijaitsee myös tämän oikeushenkilön intressien keskus. Riippumatta siitä, voidaanko lähtökohtana pitää tällaista olettaa, on kysyttävä, millaisten olosuhteiden ja kriteerien perusteella tuomioistuimen on määritettävä, missä oikeushenkilön intressien keskus sijaitsee.
- 21 Näissä olosuhteissa Riigikohus (ylin tuomioistuin, Viro) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [asetuksen N:o 1215/2012] 7 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että jos henkilön oikeuksia väitetään loukatun internetissä julkaisemalla häntä koskevia virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta häntä koskevia kommentteja, kyseinen henkilö voi nostaa virheellisten tietojen

oikaisua ja hänen oikeuksiaan loukkaavien kommenttien poistamista koskevan kanteen jokaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka alueella internetissä julkaistut tiedot ovat tai olivat saatavilla, kyseisen jäsenvaltion alueella aiheutuneen vahingon osalta?

- 2) Onko [asetuksen N:o 1215/2012] 7 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että oikeushenkilö, jonka oikeuksia väitetään loukatun internetissä julkaisemalla virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta sitä koskevia kommentteja, voi esittää vaatimuksia, jotka koskevat tietojen oikaisua, kommenttien poistamiseen velvoittamista ja internetissä tehdyn virheellisten tietojen julkaisemisen takia aiheutuneen aineellisen vahingon korvaamista, sille aiheutuneen koko vahingon osalta sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa sen intressien keskus sijaitsee?
- 3) Jos vastaus toiseen kysymykseen on myöntävä, onko [asetuksen N:o 1215/2012] 7 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että
- oikeushenkilön intressien keskus sijaitsee – ja näin ollen oikeushenkilön kärsimän vahingon voidaan katsoa aiheutuneen – jäsenvaltiossa, jossa on oikeushenkilön kotipaikka, vai
 - oikeushenkilön intressien keskuksen sijaintipaikan ja näin ollen oikeushenkilön kärsimän vahingon aiheutumipaikan määrittämisessä on otettava huomioon kaikki olosuhteet, kuten oikeushenkilön kotipaikka ja toiminnan harjoittamisen paikka, asiakkaiden sijaintipaikka ja liiketoimien tekotapa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen ja kolmas kysymys

- 22 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että oikeushenkilö, jonka persoonallisuus oikeuksia väitetään loukatun julkaisemalla internetissä sitä koskevia virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta sitä koskevia kommentteja, voi nostaa näiden tietojen oikaisemista, näiden kommenttien poistamista ja koko aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan kanteen sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa sen intressien keskus sijaitsee, ja jos tähän vastataan myöntävästi, mitkä ovat ne kriteerit ja seikat, jotka on otettava huomioon mainitun intressien keskuksen määrittämisessä.
- 23 Näihin kysymyksiin vastaamiseksi on muistettava, että mainitun 7 artiklan 2 alakohdassa säädetään, että jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua.
- 24 Tältä osin on tarkennettava, että unionin tuomioistuimen asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohdan osalta antama tulkinta pätee myös asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohdan vastaavaan säännökseen (ks. analogisesti tuomio 15.6.2017, Kareda, C-249/16, EU:C:2017:472, 27 kohta).
- 25 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sääntöä erityisestä toimivallasta sopimukseen perustumatonta vastuuta koskevassa asiassa on tulkittava itsenäisesti käyttäen perustana sen asetuksen järjestelmää ja tavoitteita, jonka osa sääntö on (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 38 kohta).

- 26 Tämä erityistä toimivaltaa koskeva sääntö perustuu riita-asian ja sen paikkakunnan tuomioistuinten, missä vahinko sattui tai saattaa sattua, välisen erityisen läheisen liittymän olemassaoloon, minkä vuoksi on perusteltua antaa toimivalta näille tuomioistuimille hyvään lainkäyttöön ja prosessin asianmukaiseen järjestämiseen liittyvien syiden perusteella (ks. mm. tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 40 kohta ja tuomio 22.1.2015, Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Sopimukseen perustumatonta vastuuta koskevissa asioissa sen paikkakunnan tuomioistuimella, missä vahinko sattui tai saattaa sattua, on yleensä parhaat mahdollisuudet ratkaista asia muun muassa riidan läheisyyden ja asian selvittämisen vaivattomuuden vuoksi (tuomio 16.5.2013, Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, 27 kohta ja tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 40 kohta).
- 28 Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa tulkittaessa on otettava huomioon myös asetuksen johdanto-osan 16 perustelukappale, jonka mukaan tuomioistuimen ja riita-asian läheisellä liittymällä olisi taattava oikeusvarmuus ja vältettävä mahdollisuus siitä, että vastaaja haastetaan jäsenvaltion tuomioistuimeen, johon hän ei kohtuudella ole voinut odottaa joutuvansa, ja tämä seikka on tärkeä erityisesti silloin, kun riita-asia koskee sopimukseen perustumattomia velvoitteita, jotka johtuvat yksityisyyden ja persoonallisuus oikeuksien loukkauksesta, esimerkiksi kunnianloukkauksesta.
- 29 Tämän täsmennyksen jälkeen on huomautettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ilmaisulla ”paikkakunta, missä vahinko sattui tai saattaa sattua” tarkoitetaan yhtä hyvin kausaaliyhteydessä olevan tapahtuman paikkaa kuin vahingon ilmenemispaiikkaa, koska kumpikin niistä voi tapauksen mukaan osoittautua erityisen hyödylliseksi todistelun ja oikeudenkäyntimenettelyn järjestämisen kannalta (tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Pääasia ei koske mahdollisuutta saattaa asia Viron tuomioistuinten käsiteltäväksi kausaaliyhteydessä olevan tapahtuman paikan perusteella. On nimittäin kiistatonta, ettei viimeksi mainittu paikka sijaitse niiden tuomioistuinten tuomiopiirissä, joiden käsiteltäväksi Bolagsupplysningen ja Ilsjan ovat asian saattaneet. On sitä vastoin kysyttävä, ovatko nämä tuomioistuimet toimivaltaisia väitetyn vahingon ilmenemispaiikkakunnan tuomioistuinina.
- 31 Tältä osin unionin tuomioistuin on katsonut kanteista, joilla on vaadittu kunniaa loukkaavalla lehtiartikkelilla väitetyistä aiheutetun aineettoman vahingon korvaamista, että vahingonkärsijä voi nostaa julkaisijaa vastaan vahingonkorvauskanteen jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa julkaisua on jaettu ja jossa vahingonkärsijä väittää maineensa kärsineen vahinkoa, ja että kukin tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan ainoastaan oman valtionsa alueella aiheutetut vahingot (tuomio 7.3.1995, Shevill ym., C-68/93, EU:C:1995:61, 33 kohta).
- 32 Unionin tuomioistuin on kuitenkin todennut erityisesti internetin osalta luonnollista henkilöä koskevassa asiassa, että kun persoonallisuus oikeuksia väitetään loukatun internetsivustolla julkaistuilla sisällöillä, henkilö, joka katsoo oikeuksiaan loukatun, voi nostaa koko vahinkoa koskevan korvauskanteen sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa hänen intressiensä keskus sijaitsee (tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 52 kohta).
- 33 Tällaisten sisältöjen osalta väitetty loukkaus nimittäin tuntuu yleensä voimakkaimmin kyseisen henkilön intressien keskuksessa, kun otetaan huomioon hänen maineensa tässä paikassa. Näin ollen ”vahingonkärsijän intressien keskuksen” kriteeri tarkoittaa lähtökohtaisesti paikkaa, jossa internetsivustolla julkaistun sisällön aiheuttama asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu vahinko merkittävimmin ilmenee.

- 34 Sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa kyseisen henkilön intressien keskus sijaitsee, ovat näin ollen parhaimmassa asemassa arvioimaan sitä, kuinka tällaiset sisällöt vaikuttavat kyseisen henkilön oikeuksiin (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 48 kohta).
- 35 Lisäksi intressien keskuksen kriteeri on toimivaltaisuutta koskevien sääntöjen ennustettavuutta koskevan tavoitteen mukainen, koska kantaja kykenee sen ansiosta vaivattomasti yksilöimään sen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi hän voi saattaa asiansa, ja vastaaja kykenee kohtuullisesti ennakoimaan, missä tuomioistuimessa häntä vastaan voidaan nostaa kanne (tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 50 kohta).
- 36 Kun otetaan huomioon pääasian olosuhteet ja tietyissä kirjallisissa ja suullisissa huomautuksissa esitetyt epäilykset, on tarkennettava yhtäältä, että viimeksi mainitut päätelmät pätevät väitetysti aiheutuneen vahingon aineellisesta tai aineettomasta luonteesta riippumatta.
- 37 Vaikka vahingon aineellisella tai aineettomalla luonteella voikin olla sovellettavan oikeuden perusteella vaikutusta väitetyn vahingon korvattavuuteen, se ei vaikuta intressien keskuksen määrittämiseen paikkana, jossa tuomioistuin voi parhaiten arvioida internetissä julkaisemisen todellista vaikutusta ja mahdollisesti vahingollista luonnetta.
- 38 Toisaalta on niin, että koska henkilön, joka katsoo tulleen loukatuksi, mahdollisuus nostaa koko väitettyä vahinkoa koskeva kanne sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa hänen intressiensä keskus sijaitsee, on perusteltua intressillä taata hyvä lainkäyttö eikä erityisesti kantajan suojaamisella, myöskään se seikka, onko kantaja luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö, ei ole merkityksellinen.
- 39 Tältä osin unionin tuomioistuin on tarkentanut, että säännöllä erityisestä toimivallasta sopimukseen perustumatonta vastuuta koskevassa asiassa ei pyritä samaan tavoitteeseen kuin asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 3–5 jaksoon sisältyvillä toimivaltasäännöillä, joiden tarkoituksena on antaa heikommalle osapuolelle vahvempaa suojaa (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2012, Folien Fischer ja Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, 46 kohta). Intressien keskuksen kriteerin tarkoituksena taas on määrittää internetissä julkaistun sisällön aiheuttaman vahingon ilmenemispaikka ja siis se jäsenvaltio, jonka tuomioistuimet voivat parhaiten käsitellä asiaa.
- 40 Mainitun keskuksen yksilöimisestä unionin tuomioistuin on todennut, että luonnollisen henkilön osalta se tavanomaisesti vastaa hänen vakinaista asuinpaikkaansa. Tällaisen henkilön intressien keskus voi kuitenkin olla myös sellaisessa jäsenvaltiossa, missä hän ei asu vakinaisesti, jos erityisen läheinen liittymä kyseiseen valtioon on osoitettavissa muiden seikkojen, kuten esimerkiksi ammattitoiminnan harjoittamisen, perusteella (tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 49 kohta).
- 41 Taloudellista toimintaa harjoittavan oikeushenkilön, kuten pääasian valittajan, intressien keskuksen on oltava se paikka, jossa sen kaupallinen maine on vakiintunein, ja se täytyy siis määrittää sen paikan perusteella, jossa oikeushenkilö harjoittaa olennaista osaa taloudellisesta toiminnastaan. Vaikka oikeushenkilön intressien keskus voi olla sama kuin sen sääntömääräinen kotipaikka, kun se harjoittaa koko toimintaansa tai olennaista osaa siitä jäsenvaltiossa, jossa sen kotipaikka on, ja sillä on tämän vuoksi siellä suurempi maine kuin muissa jäsenvaltioissa, mainitun kotipaikan sijainti ei kuitenkaan sellaisenaan ole ratkaiseva kriteeri tällaisessa analyysissä.
- 42 Kun pääasiassa kyseessä olevalla tavalla kyseinen oikeushenkilö harjoittaa suurinta osaa toiminnastaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa on sen sääntömääräinen kotipaikka, on oletettava, että tämän oikeushenkilön taloudellinen maine, johon voidaan vaikuttaa riidanalaisella julkaisemisella, on suurempi tässä jäsenvaltiossa kuin missään muussa ja että tämän vuoksi mahdollinen tälle maineelle aiheutuva haitta tuntuu siellä voimakkaimmin. Tältä osin mainitun jäsenvaltion tuomioistuimet ovat parhaassa asemassa arvioimaan väitetyn loukkauksen mahdollista olemassaoloa ja laajuutta, ja näin on

sitä suuremmalla syyllä, kun käsiteltävässä asiassa loukkaus on aiheutunut väitetysti virheellisten tai kunniaa loukkaavien tietojen ja kommenttien julkaisemisesta siinä jäsenvaltiossa ylläpidetyllä ammattimaisella internetsivustolla, jossa kyseinen oikeushenkilö harjoittaa suurinta osaa toiminnastaan, kun näitä tietoja ja kommentteja ymmärtävät niiden laadintakieli huomioon ottaen etenkin tässä jäsenvaltiossa asuvat henkilöt.

- 43 On vielä täsmennettävä, että jos kyseisen oikeushenkilön taloudellisen toiminnan painopiste jäsenvaltiossa ei ilmene seikoista, joita tuomioistuimen on arvioitava tarkastellessaan toimivaltaansa, minkä vuoksi sellaisen oikeushenkilön intressien keskusta, joka väittää persoonallisuus oikeuksiaan loukatun, ei voida osoittaa, tämä henkilö ei voi hyötyä asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohdan nojalla oikeudesta haastaa loukkaukseen väitetysti syylistynyt vahingon ilmenemispäikkäkunnan tuomioistuimeen koko korvauksen osalta.
- 44 Toiseen ja kolmanteen kysymykseen on siis vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että oikeushenkilö, jonka persoonallisuus oikeuksia väitetään loukatun julkaisemalla internetissä sitä koskevia virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta sitä koskevia kommentteja, voi nostaa näiden tietojen oikaisua, näiden kommenttien poistamista ja koko aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan kanteen sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa sen intressien keskus sijaitsee.

Kun kyseinen oikeushenkilö harjoittaa suurinta osaa toiminnastaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa sen sääntömääräinen kotipaikka on, tämä henkilö voi haastaa loukkaukseen väitetysti syylistyneen tässä muussa jäsenvaltiossa vahingon ilmenemispäikan perusteella.

Ensimmäinen kysymys

- 45 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että henkilö, jonka persoonallisuus oikeuksia väitetään loukatun julkaisemalla internetissä häntä koskevia virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta häntä koskevia kommentteja, voi nostaa näiden tietojen oikaisua ja näiden kommenttien poistamista koskevan kanteen jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka alueella internetissä julkaistut tiedot ovat tai olivat saatavilla.
- 46 Tähän kysymykseen on vastattava kieltävästi.
- 47 Unionin tuomioistuin tosin totesi 25.10.2011 annetun tuomion eDate Advertising ym. (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685) 51 ja 52 kohdassa, että henkilö, joka katsoo oikeuksiaan loukatun, voi myös nostaa vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan korvauskanteen sijasta kanteen jokaisen jäsenvaltion, jonka alueella internetissä julkaistu sisältö on tai oli saatavilla, tuomioistuimissa, joilla on toimivalta ratkaista vain asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella aiheutettua vahinkoa koskevat asiat.
- 48 Kun kuitenkin otetaan huomioon internetsivustolla julkaistujen tietojen ja sisältöjen ulottuvuus kaikkialle ja se seikka, että niitä voidaan lähtökohtaisesti levittää maailmanlaajuisesti (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 46 kohta), vaatimus oikaista tiedot ja poistaa sisällöt on yhtenäinen ja jakamaton, ja se voidaan tämän vuoksi esittää vain tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen käsittelemään vahingonkorvausvaatimuksen kokonaisuudessaan sen oikeuskäytännön nojalla, joka ilmenee 7.3.1995 annetusta tuomiosta Shevill ym. (C-68/93, EU:C:1995:61, 25, 26 ja 32 kohta) ja 25.10.2011 annetusta tuomiosta eDate Advertising ym. (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 42 ja 48 kohta), eikä tuomioistuimessa, jolla ei ole tällaista toimivaltaa.

- 49 Edellä esitetyillä perusteilla ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että henkilö, jonka persoonallisuusosoituksia väitetään loukatun julkaisemalla internetissä häntä koskevia virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta häntä koskevia kommentteja, ei voi nostaa näiden tietojen oikaisua ja näiden kommenttien poistamista koskevaa kannetta jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka alueella internetissä julkaistut tiedot ovat tai olivat saatavilla.

Oikeudenkäyntikulut

- 50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että oikeushenkilö, jonka persoonallisuusosoituksia väitetään loukatun julkaisemalla internetissä sitä koskevia virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta sitä koskevia kommentteja, voi nostaa näiden tietojen oikaisua, näiden kommenttien poistamista ja koko aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan kanteen sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa sen intressien keskus sijaitsee.**

Kun kyseinen oikeushenkilö harjoittaa suurinta osaa toiminnastaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa sen sääntömääräinen kotipaikka on, tämä henkilö voi haastaa loukkaukseen väitetysti syyllistyneen tässä muussa jäsenvaltiossa vahingon ilmenemispaikan perusteella.

- 2) **Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että henkilö, jonka persoonallisuusosoituksia väitetään loukatun julkaisemalla internetissä häntä koskevia virheellisiä tietoja ja jättämällä poistamatta häntä koskevia kommentteja, ei voi nostaa näiden tietojen oikaisua ja näiden kommenttien poistamista koskevaa kannetta jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka alueella internetissä julkaistut tiedot ovat tai olivat saatavilla.**

Allekirjoitukset